

JUSTIITSMINISTEERIUM

Tartu tööpiirkonna kohtutäitur Ivi Kalmet
ivi.kalmet@taitur.just.ee

Teie 05.07.2024
Meie 10.09.2024

nr 15-3/5297-4

Vastus selgitustaotlusele

Lugupeetud Ivi Kalmet

Esitasite Justiitsministeeriumile selgitustaotluse seoses täitemenetluse võlgnikust töötaja sissetulekust kinnipidamiste teostamisega Soome kohtutäituri korralduse alusel olukorras, kus sama võlgniku sissetulek on arestitud ka Eesti kohtutäituri poolt. Vastuseks selgitan järgmist.

1. **Täitemenetluse territoriaalsuse põhimõte.** Eestis täitemenetlust reguleeriva täitemenetluse seadustiku (TMS) § 4 lg 4 kohaselt kohtutäitur teeb täitetoiminguid üksnes Eesti Vabariigi territooriumil. Soome täiteameti keskasutuselt (The Central Administration of National Enforcement Authority Finland) saadud vastuse kohaselt kehtib Soomes sama põhimõte ning Soome kohtutäitur teostab sundtäitmise toiminguid üksnes Soome Vabariigi territooriumil.
2. **Võlgniku töandjale laekunud võlgniku sissetuleku arestimise aktide täitmine.** Võlgniku sissetuleku arestimisel tekib sissenõudjal arestipandiõigus. Varasemal arestimisel tekkinud arestipandiõigus on hilisema arestimise alusel tekkinust eespool¹. Sissetuleku arestimisel kehtib ka see erinevus, et töötasunõude või muu sellesarnase sissetuleku maksmise nõude arestimisega omandatud pandiõigus ulatub ka pärast arestimist sissenõutavaks muutuvatele summadele².

Sissetuleku arestimise akti täitmine on kolmanda isiku (sh võlgniku töandja) jaoks seadusest tulenevalt kohustuslik. TMS § 111 sätestab selgesõnaliselt, et sissenõude pööramiseks nõudele arestib kohtutäitur nõude ja kohustab võlgniku suhtes kohustatud kolmandat isikut täitma kohustuse sissenõudja kasuks kohtutäiturile. Arestimise aktide täitmise järjekorra suhtes ütleb TMS § 119, et kui rahalise nõude on arestinud mitu kohtutäiturit mitme sissenõudja kasuks, maksab võlgniku suhtes kohustatud kolmas isik, sealhulgas krediitdiasutus, raha kohtutäituritele arestimisaktide saabumise järjekorras.

Eeltoodu tähendab kokkuvõtvalt, et Eesti kohtutäituri poolt koostatud ja võlgniku töandjale edastatud sissetuleku arestimise akt on töandjale täitmiseks kohustuslik ning arestimise aktide paljususe korral tuleb neid täita vastavalt saabumise järjekorrale (va lapse elatise nõude puhul, mis läheb alati esimesele järjekohale). Aktide järjekorral on ka sügavam õiguslik tähendus, kuna arestimisega kaasnev pandiõigus tagab konkreetsel viisil sissenõudja huve.

3. Soome täiteameti keskasutuse selgituste kohaselt lubab Soome õigus saata võlgniku sissetuleku arestimiseks dokumente ka teise riiki (väljapoole Soome territooriumi) seal asuvatele võlgniku töandjatele. Need dokumendid on siiski vabatahtliku iseloomuga ning kui Soome kohtutäituri saadetud dokumendi adressaat (võlgniku töandja) ei tee töötasust kinnipidamisi, ei saa Soome kohtutäitur kasutada tema suhtes sundi, nt ei saa trahvida ega keelata makse tegemist.

¹ Alus: TMS § 65 koosmõjus TMS §-ga 110

² TMS § 130 lg 1

4. Kokkuvõtvalt on Justiitsministeerium seisukohal, et kuna Eesti kohtutäituri poolt koostatud sissetuleku arestimise akti täitmine on Eesti territooriumil kohustuslik ja Soome kohtutäituri nõude täitmine vabatahtlik ning ükski rahvusvaheline õigusakt ega kokkuleppe ei anna välisriigist saabunud sissetuleku aresti dokumendile sama õigusjõudu nagu on siseriiklikult loodud arestimise aktil, siis ei saa Soome kohtutäituri nõude saabumine takistada Eesti kohtutäituri poolt saadetud sissetuleku arestimise akti täitmist. Kui Eestis asuv võlgniku tööandja soovib vabatahtlikult täita Soome kohtutäiturilt saabunud korraldust, siis tuleb seda teha kas pärast kõigi Eesti kohtutäituritelt laekunud sissetuleku arestimisaktide täitmist nendes aktides nimetatud tingimustel ja ulatuses või kokkuleppel võlgnikuga nendest vabadest vahenditest, mis on jäetud Eesti täitemenetlustes võlgnikule kasutamiseks ja ei kuulu selle tõttu arestimisele.

Loodame, et käesolevast selgitavast vastuses on abi. Siinkohal juhime tähelepanu ka asjaolule, et Justiitsministeeriumi õiguslane selgitus ei tähenda seaduse ainuõige tõlgenduse kehtestamist ja see ei ole ühelegi isikule täitmiseks kohustuslik.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Aleksandr Logussov
nõunik